

sikker på at de har atomvåpen. Det kan like gjerne ha vært et jord-skjelv.

Det er usett langt fra Nord-Korea til det trygge, velorganiserte Sverige, der Traavik de siste årene har bodd med sin svenske kone og barn.

Han trives på Söder: Fra stuevinduet sitt ser han ut på et tidligere asyl der Hermann Göring en gang var innlagt. Og like rundt hjørnet bodde en gang Greta Garbo. Det er et krysningsfelt han trives godt i. Han er mindre ærbødig overfor en av dem som i dag bor like i nærheten: Fredrik Skavlan.

– De spurte faktisk om jeg ville være med her forleden. Da sa jeg at grensa mi går et godt stykke etter Nord-Korea, og et godt stykke før «Skavlan».

– *Hva er problemet?*

– Alt! «Skavlan» er opium for folket, trivialiserende chit-chat der alt blir uviktig og der hver eneste problemstilling flyttes langt inn i intimsfærens helvete, og blir til menings- tom utveksling av jeg-historier. Jeg vil ikke sitte der og sole meg og småsnakke med Bjørn Eidsvåg og Linni Meister.

– *Hm. Har du fått noen venner her?*

– Noen ytterst få. Det er egentlig fantastisk å være såpass anonym. Dessuten hadde jeg sikkert blitt jihadist hvis jeg hadde måttet leve daglig og forholde meg til dette samfunnet. Heldigvis er jeg på reise omtrent halvparten av tida. Uten alle disse reisene hadde jeg følt meg veldig fanget. Den sosiale kulturen er så utrolig merkelig her. Det er litt halv-asiatisk, litt halv-tysk, som om Tyskland skulle ligge i Kina.

– *Hva betyr det?*

– En definerende forskjell er for eksempel denne: Hvis du drikker deg full med en nordmann, og dere får god kontakt mens dere er fulle, har det

skjedd noe. Det er en slags forbrødring, man kommer over en kneik. Her har jeg opplevd det helt motsatt. Hvis du slipper deg løs med noen i fylla, og møter vedkommende dagen etter, har du på en måte ødelagt alt. Du får knapt blikkontakt, og de begynner febrilsk å snakke om barn med felles alder. Dette landet er som om Øst-Tyskland skulle være styrt av homser.

– *Sa du homser?*

– Ja, med alt det innebærer. Det er så mye skam, dårlig samvittighet, over de fleste verdier som forbindes med maskulinitet og aggresjon. Det er en slags *survivor's guilt*, tror jeg. Jeg har diagnostisert det til en slags fredsskade. Det har ikke vært krig her på en stund. Da skjer det noe.

– *Du mener det er vanskelig å være mann i Sverige?*

– Jeg synes ikke det, men mange gjør åpenbart det. Nei, selv har jeg fått trykket opp en T-skjorte med gotiske bokstaver som det står heteronormativ på. Folk stirrer, ikke sant. Det er et enormt potensial for provokasjoner her. Hadde jeg bare hatt tid, kunne jeg hatt det utrolig gøy.

– *Du dras mot den rollen der, hvor du kan provosere og være kontrær?*

Han tar en liten pause.

– Jeg unngår det i hvert fall ikke.

Utover en levende, aldri hvilende interesse for provokasjoner, er det vanskelig å plassere Traavik politisk. I dagens politiske landskap er det åpenbart at han er hjemløs: Han har stemt alt fra Rødt til Fremskrittspartiet, han har dessuten stemt Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne.

Det finnes liksom ikke noe parti som passer synet hans helt: Han er dypt bekymret for klimaendringene,

«Jeg synes Sylvi Listhaug er en topp politiker»

EGENMELDING

Siste kulturopplevelse: Første tredjedel av «Planet of the Apes». Den virket lovende, men jeg er småbarnsfar og begynte å se dobbelt. Orket ikke å se mer.

Ditt lydspor: Laibach og alt mulig annet. Jeg er så gammeldags at jeg fremdeles har lpod. Jeg pleier å sette på random og la den rulle og gå.

Politisk enkeltsak: På kort sikt: Islam. På lengre sikt: Klimaendringene.

Hva leser du daglig: Etter at jeg fikk Kindle, har jeg lest på den daglig. Nesten bare faglitteratur om andre verdenskrig, noe jeg skylder på min høyt framskredne alder for.

Forbilde: Nei.

Hva tror du på: Frihet, likhet og brorskap.

Det verste du vet: Prektighet. Og sosiale medier.

Det folk ikke vet om meg: At jeg kan snakke russisk, og at jeg har blitt gannet av en same (som heldigvis trakk forbannelsen noen måneder seinere).

men er heller ikke nådig i sitt syn på muslimske innvandrere.

– Jeg synes Sylvi Listhaug er en topp politiker. Hun er mer pønka enn alle de andre politikerne til sammen. Hvis det er noen som utfordrer etablerte sannheter og fordommer i den offentlige mainstreamen, så er det jo henne. Der har venstresida et stort problem. De framstår ikke som radikale, de er tvert imot konservative.

– *Det høres ut som om innvandringsmotstanden din handler om frykt. Men de farene som skisseres, hvor reelle er de?*

– Vel, slik som Sverige ser ut nå, har

vi fenomener vi ikke har hatt før. Masseslagsmål, stadig grovere vold på en del skoler, voldtekter, for eksempel. Alle vet at det ikke er barn av polakker som utgjør problemet. Seriøst! Virkelig. I møte med den empirien må alle være beredt til å revurdere sine synspunkter.

– *Men ærlig talt, den empirien hører vi om i mediene hver dag. Men de aller fleste lever vanlige, hverdagslige liv og vil ikke kjenne seg igjen i beskrivelsene dine heller.*

– Du er selvfølgelig ikke enig i det jeg sier, du jobber jo i Klassekampen. Det er riktig at det er et mindretall det gjelder. Men det mindretallet er i vekst. I svømmehallen her, der jeg før pleide å ta med barna mine, har det vært flere tilfeller av voldtekter de siste årene. På svenske musikkfestivaler har det vært en eksplosjon av voldtekter og trakasseringer. To menn kan knapt leie over gata på Grønland. For en venstreradikal bør det være like selvsagt å være kritisk til islam som det er å være mot menigheten Livets Ord og den gjengen.

I Stockholms gater går Morten Traavik og smiler litt. Han har grått skjegg, Laibach-uniform, og et svart kors rundt armen som får de forbigående til å sende lange, usikre blikk.

Det svarte korset er egentlig den russiske maleren Malevitsj kjente, svarte kors, og det betyr egentlig ikke annet enn at denne mannen er ute i kunstens tjeneste. Det er som om han har gjort det til en oppgave å røske i både seg selv og oss.

På veien over Medborgarplatsen legger han til at han synes Sverigedemokraterna er et omtrent like ålreit parti som Feministisk Initiativ.

Intervjuet med venstresidas dagsavis gikk med andre ord ganske bra. Morten Traavik greide kanskje å provosere noen i dag også.